

Brede School: een snelcursus

24 oktober 2012

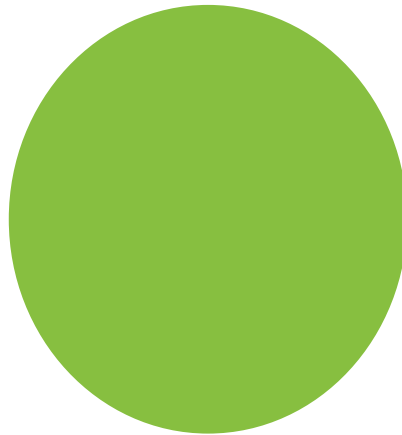
Lia Blaton

Steunpunt Diversiteit & Leren – Universiteit Gent

Welkom

Wat willen jullie in deze sessie te weten komen?

Welke vragen leven er?

Inhoud* snelcursus

- Brede School: een geschiedenis
- Referentiekader
- Organisatie van de Brede School: een samenwerkingsverband
- Maximaliseren van ontwikkelingskansen?
- Brede leer- en leefomgeving
- Toetsstenen
- Impact van Brede School
- Ten geleide

*Wordt afgestemd op vragen van deelnemers, dus varieert.

Vooraf

Brede Scholen

- Heel veel gedaanten, vormen, ...
- Illustraties: geven soms delen van de werking, niet het geheel (...)
- Illustraties vandaag: voorbeelden, zo gevarieerd mogelijk
- ...

GESCHIEDENIS BREDE SCHOOL

Brede School in Vlaanderen en Brussel

- ❑ Eind jaren '90: heel wat samenwerkingsverbanden die we kunnen typeren als Brede School
 - Vanuit Nederland, Verenigd Koninkrijk naar onze contreien ...
- ❑ 2004: literatuurstudie: Wat kan Brede School betekenen in Vlaanderen
- ❑ 2006-2009: proefprojecten Brede School
- ❑ 2009-2014: BS in regeerakkoord (verschillende beleidsdomeinen)

Brede School in Vlaanderen & Brussel

Hoeveel Brede Scholen?

- Moeilijk te tellen
- *Sommige samenwerkingsverbanden = Brede School, andere noemen zich zo, maar zijn het niet echt ...*

Brede School internationaal

☐ Nederland

- Open Vensterscholen (Nederland, 1990)
- Vaak vanuit multifunctionele accommodatie
- Aantal: 2001: 450 → 2009: 1200
- Momenteel: ontwikkeling naar integrale kindcentra

☐ Denemarken

- ‘Fritid’centra, naschoolse activiteiten

☐ UK

- Community Schools/extended schools (+besparingen)
- Children’s zone?

REFERENTIEKADER BREDE SCHOOL

Brede School is ...

 Uit: Starten met een Brede School

Brede School is ...

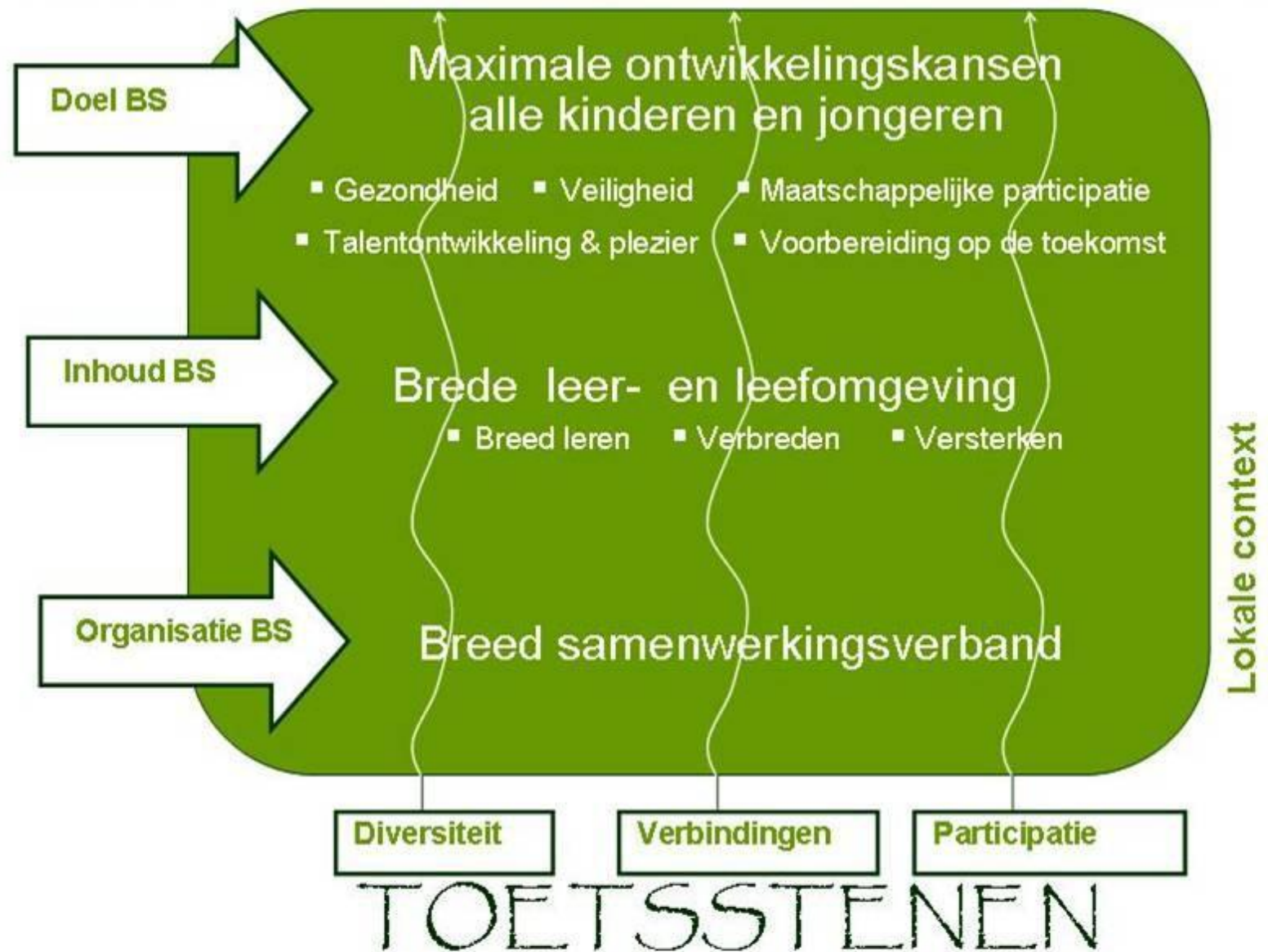
- ❑ een **samenwerkingsverband** tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen
- ❑ die samen werken aan een **brede leer- en leefomgeving** in de vrije tijd en op school
- ❑ met als doel **maximale ontwikkelingskansen**
- ❑ voor àlle kinderen en jongeren

Een kwalitatieve bredeschoolwerking heeft oog voor **diversiteit, verbindingen** en **participatie**.

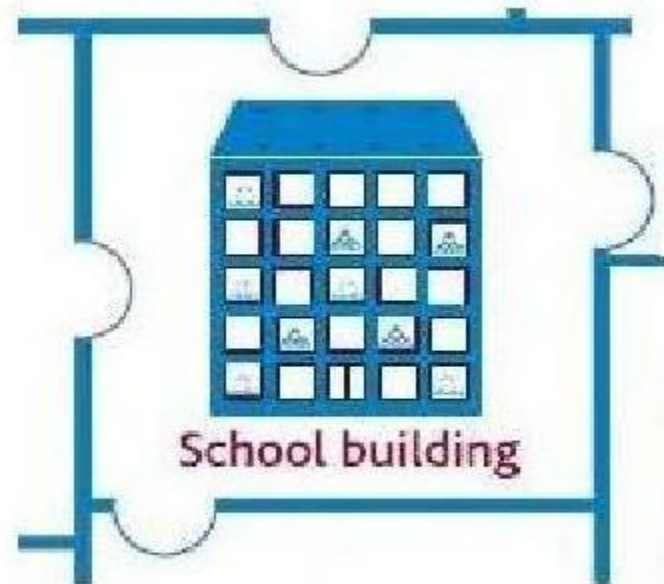
De concrete werking hangt af van **de lokale context**.

Wat is een Brede school?

Als dit een school is met oriëntaties op de omgeving ...

... dan is dit een Brede School:

Uit: Extended Schools. An overview.

Waarom samenwerken?

☐ Integrale ontwikkeling

'To the doctor, the child is a typhoid patient; to the playground supervisor, a first baseman; to the teacher, a learner of arithmetic. At times, he may be different things to each of these specialists, but too rarely he is a whole child to any of them. (White house conference on children and youth, 1930)'

☐ Complexiteit sociale ongelijkheid

☐ Maatschappelijk relevant voor diverse sectoren

☐ Concretisering maximale ontwikkeling

- Gezondheid
- Veiligheid
- Voorbereiding op de toekomst
- Talentontwikkeling en plezier
- Maatschappelijke participatie

Er is sprake van een Brede School wanneer ...

- ✓ maximale ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren centraal staan
- ✓ de werking breder is dan die van een school zowel in doelen, publiek, activiteiten, ...
- ✓ er een duidelijke band is met de omgeving in doelen, acties en partners
- ✓ een contextanalyse de basis vormt voor het formuleren van maatschappelijk relevante doelen
- ✓ er wordt gestreefd naar diversiteit in activiteiten en verschillende registers aan bod komen (breed leren, verbreden en versterken)
- ✓ er verbindingen worden gelegd tussen binnen- en buitenschools leren

Er is sprake van een Brede School wanneer ...

- ✓ diverse partners samenwerken aan heldere gezamenlijke doelen
- ✓ de werking zich richt op concrete problemen en de veranderingen zichtbaar maakt voor iedereen
- ✓ de werking planmatig verloopt en wordt uitgezet op zowel lange, middellange als korte termijn
- ✓ een coördinator het geheel van de werking overkoepelt, aanstuurt en opvolgt
- ✓ leerkrachten actief worden betrokken bij de bredeschoolwerking
- ✓ er sprake is van een win-win situatie voor de betrokken partners

Waarom starten met een Brede School?

- ❑ Eisen vanuit politiek-economisch terrein
 - ❑ Eisen vanuit veranderend gezin: opvang & inspraak
 - ❑ Eisen vanuit sociaal-politieke terrein
 - ❑ Eisen vanuit zorg voor individuele behoeften van kinderen
- Brede School als antwoord op nieuwe opdrachten (Doornenbal e.a., 2012)

Waarom starten met een Brede School?

- Aanleiding: vaak een nood
 - Uitdagingen in een wijk
 - Ontwikkelingskansen voor kinderen: weinig aanbod in de buurt
 - Mismatch: aanbod van organisaties versus bereiken van doelgroep
 - Uitdagingen op school: “zo kunnen we niet verder”.
 - ...

Ter illustratie

Brede School

- Een filmpje
- Kijk naar het filmpje met in het achterhoofd het referentiekader

Gedachten bij het kijken ...

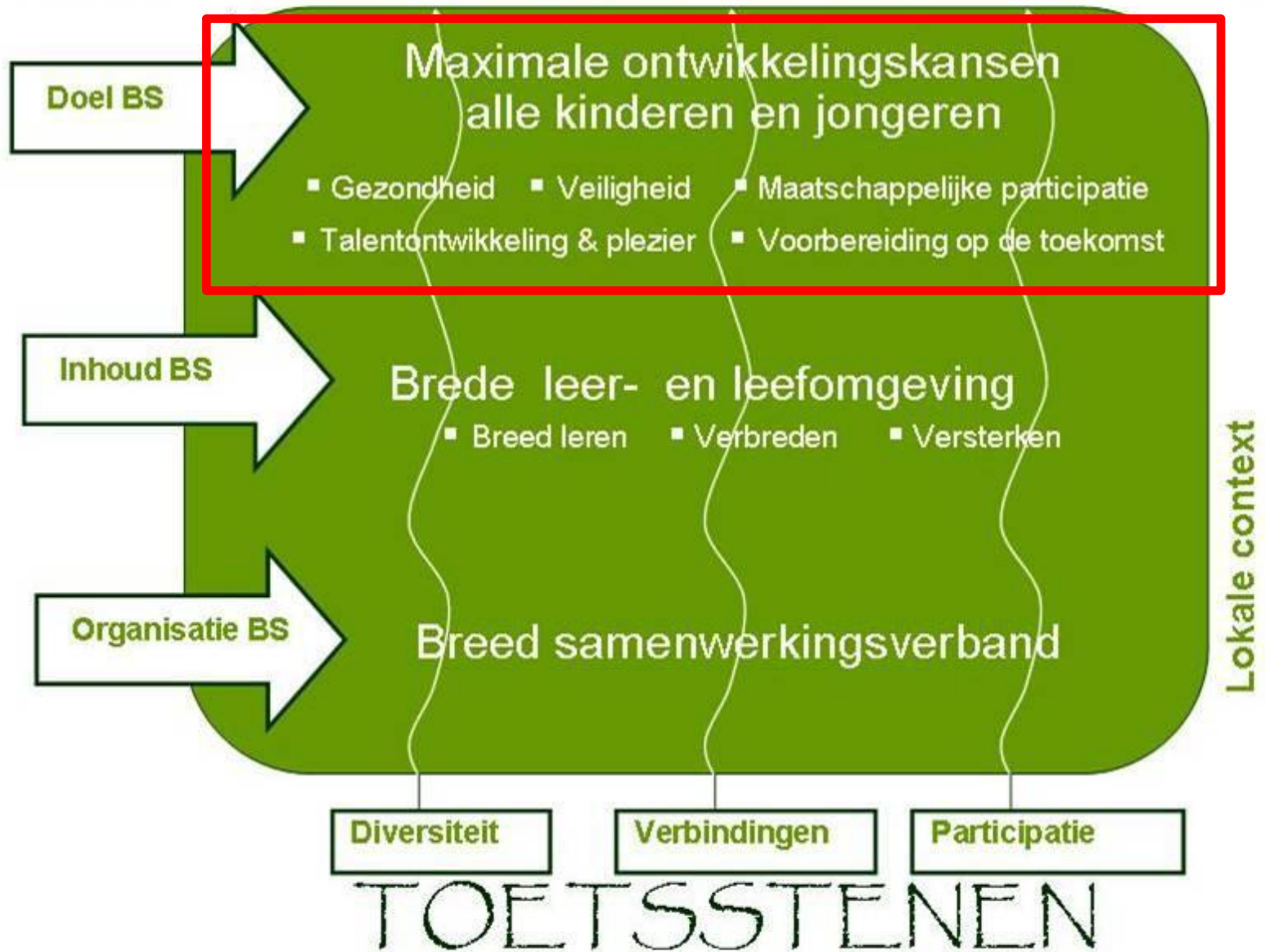
Wat valt op?

Welke vragen heb je?

MAXIMALE ONTWIKKELINGSKANSEN

Wat is een Brede school?

Maximale ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren

5 kernaspecten

- Gezondheid (lichamelijk & geestelijk)
- Veiligheid (en geborgenheid, binnen- & buitenshuis)
- Talentontwikkeling en plezier
- Maatschappelijke participatie
- Voorbereiding op de toekomst

Opdracht: sectoren & ontwikkelingskansen

- ☐ Groepeer per organisatie
- ☐ Schrijf doelen (mbt maximaliseren van ontwikkelingskansen voor kinderen & jongeren) op (vanuit uw organisatie/sector).
- ☐ Samenvattend ...

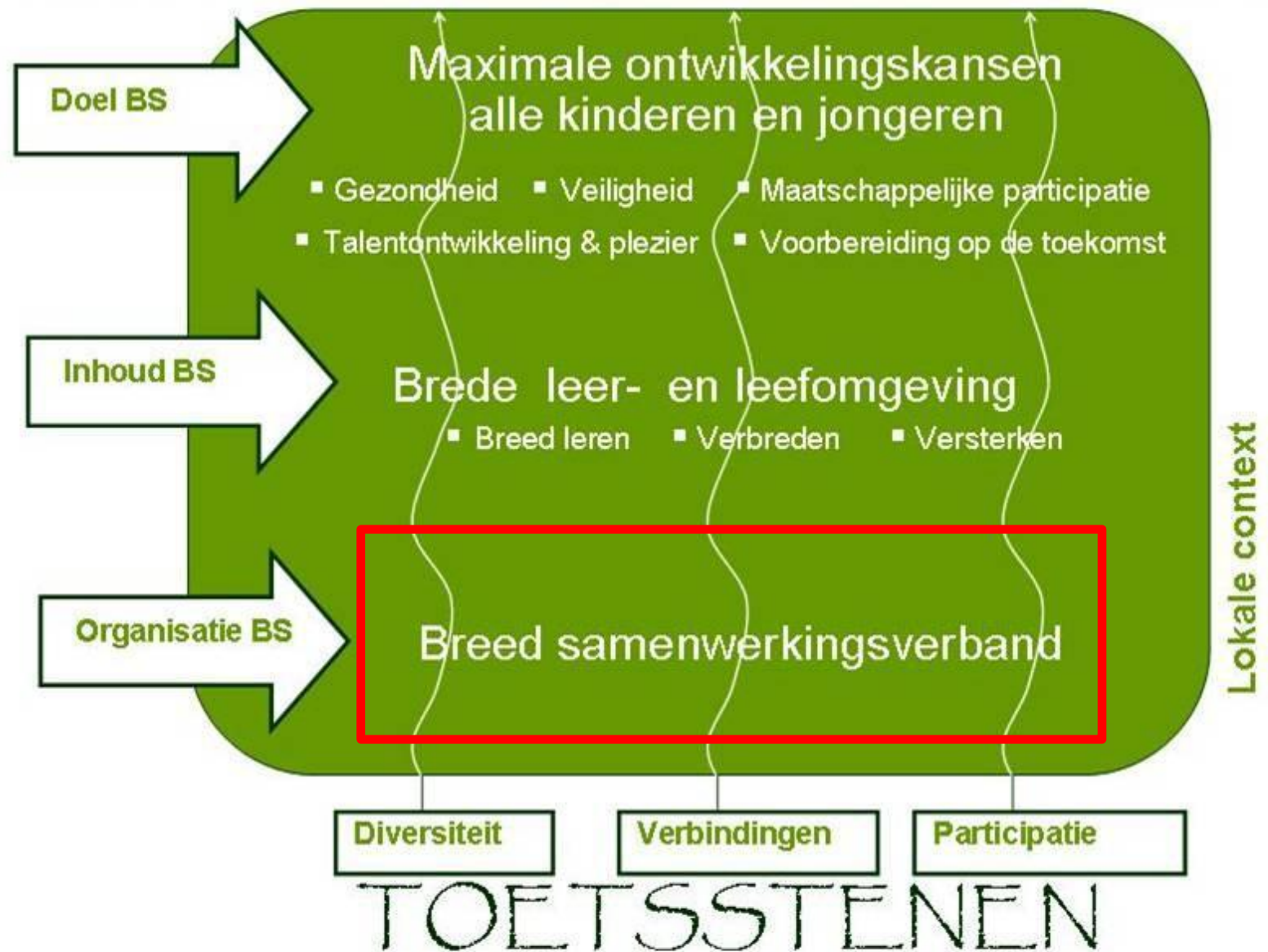
Maximaliseren van ontwikkelingskansen voor kinderen & jongeren ...

BREED SAMENWERKINGSVERBAND

Wat is een Brede school?

Opdracht: partners in kaart

Eigen situatie:

- Samenwerking met partners? Welke
- Partners uit de buurt gekend?

Samenvattend

Hoe samenwerken?

📄 Sessie 1: organisatie van de Brede School

📄 Organisatie:

- Twee voorbeelden (tekst)
- Overloop per voorbeeld hoe organisatie in praktijk verloopt ...

Samenwerking

- ☐ Impact van een Brede School ...
 - Coördinator is onontbeerlijk
 - Investeren in samenwerking
 - Methodiek helpt
 - Visieontwikkeling

EEN BREDE LEER- EN LEEFOMGEVING

Wat is een Brede school?

Een brede leer- en leefomgeving

- ❑ Kinderen ontwikkelen zich in interactie met de diverse omgevingen waarin ze zich bewegen
- ❑ Een kwaliteitsvolle en brede leer- en leefomgeving ondersteunen en creëren
- ❑ Zodat kinderen een brede waaier aan leef- en leerervaringen kunnen opdoen

Breed leren – Verbreden - Versterken

verbreden – versterken – breed leren

- ☐ **Verbreden** - omgeving verrijken (nieuwe contexten en/of het toegankelijker maken van het bestaande aanbod)
- ☐ **Versterken** - hindernissen wegwerken en omgeving ondersteunen
- ☐ **breed leren** - levensecht leren (competenties in concrete maatschappelijke context).

Verschillende registers opentrekken (geleidelijk aan – contextgebonden)

Verbreden

Nieuwe contexten
creëren

Bestaand aanbod
toegankelijk maken

Infrastructuur
openstellen en
herinrichten

Versterken

Barrières
wegwerken

De omgeving
informer en
competenter maken

De fysieke omgeving
optimaliseren

Breed leren

Creëren
en
deelnemen

Ontmoeten

Oefenen

Verbreden – versterken – breed leren

Uit impactbevraging:

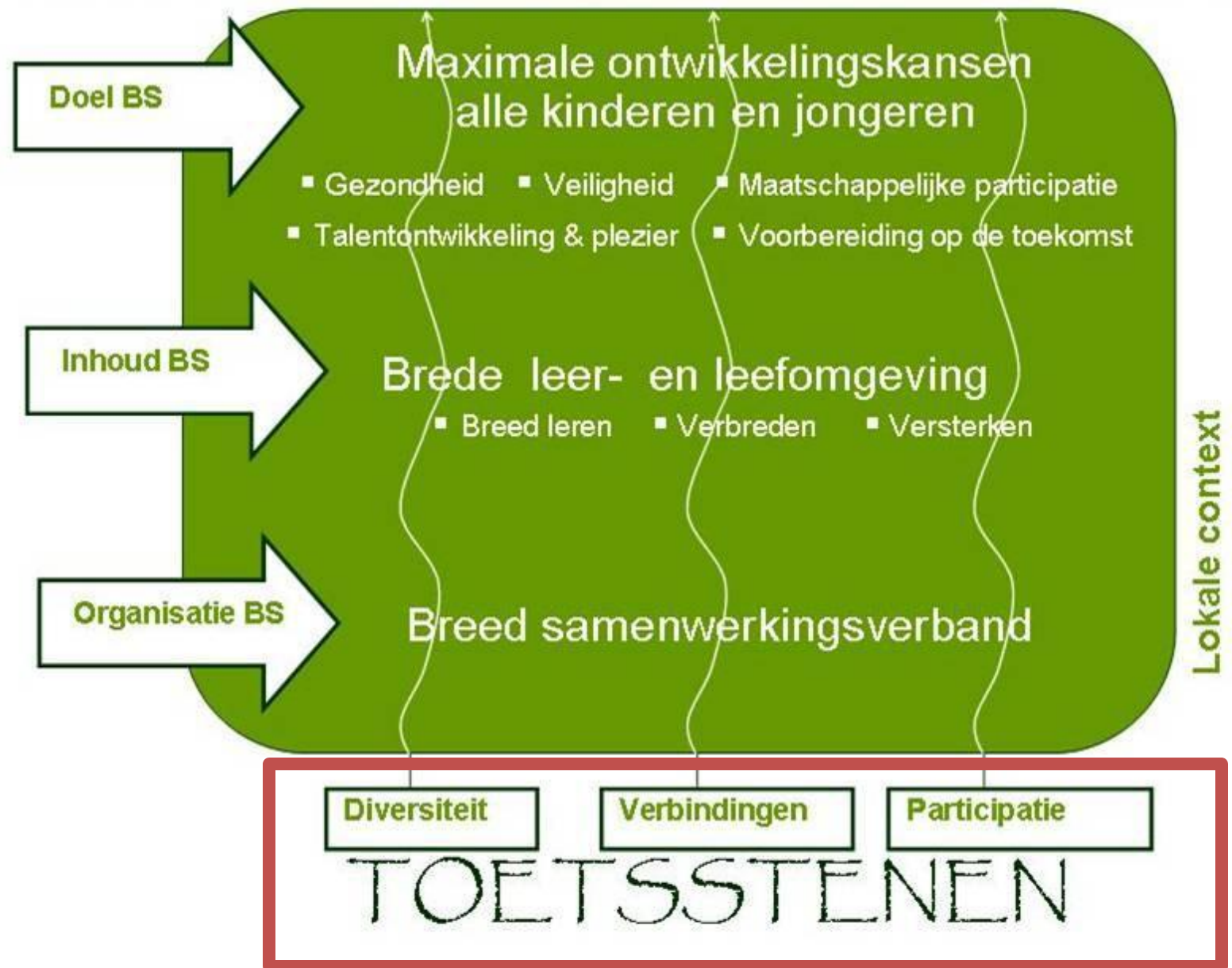
- Starten = met verbreden
- Vervolgens versterken
- Een samenwerkingsverband dat al langer draait, gaat verdiepend werken en inzetten op breed leren.

Wilde brainstorm ...

- ☐ Fiches: worden doorgegeven
 - Vul per fiche ideeën aan rond verbreden/versterken/breed leren
- ☐ Tot slot: aandachtspunten? Bedenkingen?

TOETSSTENEN

Wat is een Brede school?

Toetsstenen

Diversiteit

- Diversiteit in bereikte populatie kinderen & jongeren?
- Diversiteit aan kernaspecten?
- Diversiteit in aanbod?
- Samenstelling samenwerkingsverband

Toetsstenen

Participatie (sessie 2)

- Kinderen & jongeren betrekken bij de beslissingen.
- Actieve participatie
- Betrokkenheid anderen
- Betrokkenheid partners
- ...

Toetsstenen

Participatie = aandachtspunt

- Vnl. participatie van kinderen & jongeren

Bevraging 2010: Bevraging door Steunpunt Jeugd, Vlaamse Jeugdraad & Vlaamse Scholierenkoepel

- “Kinderen & jongeren hebben wel wat wensen op vlak van activiteiten: meer sport, meer keuze, meer activiteiten na school, meer activiteiten voor leerlingen uit verschillende leerjaren, ook onderwerpen als “het vinden van een job”
- VSK – BS op VLOR: “Ze denken dat wij graffiti cool vinden of beatboxen en dan organiseren ze workshops daarover”.
- Kind & Samenleving: onderzoek

Toetsstenen

Verbindingen

- Doelen aan elkaar linken
- Hoe verhouden activiteiten zich tot elkaar?
- Samenhang?
- Verhouding Brede School/organisatie

TEN GELEIDE

Tot slot: enkele aandachtspunten

- ❑ Brede School: breder dan de school
- ❑ Integrale benadering: kijken naar jongeren vanuit verschillende invalshoeken.
- ❑ Andere manier van werken: vanuit jeugd/onderwijs/kunsteducatie ... , & soms kloof tussen werelden (in aanpak, benadering, zienswijze).
- ❑ Kansen bieden, talenten aanboren, ... & jongere zelf (“ruimte om zelf tijd in te vullen”)

Initiëren	Aanleiding Iemand neemt het initiatief	Brede School in de startblokken
Verkennen	Wat leeft er? Suggesties voor een contextanalyse Kennismaking	
Visie ontwikkelen	Ontwikkelen van visie: stap voor stap	
Coördinatie	Als drijvende kracht Wie als motor? Werk aan de winkel	Wij maken Brede School
Partners	Een diversiteit aan partners Partners zijn gelijkwaardig De kat uit de boom kijken?	
Middelen	Wat is nodig en waarom? Waar komen middelen vandaan?	
Doelen	Prioriteiten bepalen Doelen formuleren Doelgerichtheid bewaken	Plannen maken
Inhoud	Activiteiten kiezen Aandachtspunten	
Aan de slag	Werken aan een brede leer- en leefomgeving	Gaan voor Brede School!
Evalueren	Activiteiten Samenwerking	
Verder zetten	Afstemmen en structureel inbedden Groei van de Brede School	

En ... actie!

- ☐ Want veel kan groeien uit een kleine activiteit ...
- ☐ Mogelijkheden en opportuniteiten komen naar boven door samen te werken, door activiteiten te organiseren ...

Meer lezen?

Volgende publicaties kan je vinden op www.diversiteitenleren.be

Meer lezen?

- ❑ Doornenbal, J., Van Oenen, S. & Pols, W. (red.). (2012). *Werken in de Brede School. Een pedagogische benadering*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- ❑ Pirard, F., Ruelens, L. & Nicaise, I. (2004). *Naar een brede school in Vlaanderen*. Leuven: Katholieke Universiteit Leuven, Hoger Instituut voor de Arbeid.
- ❑ [Eindrapport Brede School. Verslaggeving en aanbevelingen na drie jaar proefprojecten Brede School in Vlaanderen en Brussel \(2010\).](#)

Meer lezen?

- ❑ Dyson, A. & Kerr, K. (2011). [Taking Action Locally: schools developing innovative area initiatives](#). Manchester: Centre for Equity in Education, University of Manchester.
- ❑ Dyson, A., Kerr, K., Raffo, C. & Wigelsworth, M. (2012). [Developing children's zones for England](#). London: Save the Children
- ❑ Duckworth, Kathryn (2008). [The influence of context on attainment in primary school: interactions between children, family and school contexts](#). London: Centre for Research on the Wider Benefits of Learning, Institute of Education.
- ❑ Muijs, D. (2010) Effectiveness and disadvantage in education: Can a focus on effectiveness aid equity in education?, in: C. Raffo, A. Dyson, H. Gunter, D. Hall, L. Jones & A. Kalambouka (Eds) *Education and poverty in affluent countries*. London, Routledge), 85-96.

Bedankt voor uw aandacht!

Lia Blaton
Steunpunt Diversiteit & Leren
Sint-Pietersnieuwstraat 49
9000 Gent

Lia.Blaton@UGent.Be

09/264 70 40
www.diversiteitenleren.be